МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ПЕДАГОГІЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО

1. *Основна інформація про дисципліну*

Тип дисципліни: вибіркова
Форма навчання: денна, заочна
Освітній ступінь: бакалавр
Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність: для всіх спеціальностей
Освітня програма: для всіх освітніх програм
Рік навчання: 3-4 **Семестр**: 5-8
Кількість кредитів (годин):
денна форма: 4 (120 год.: 22 - лекції; 26 - семінарські; 72 - самостійна робота);
заочна форма: 4 (120 год.: 4 - лекції; 8 - семінарські; 108 –самостійна робота);
Мова викладання: українська
Посилання на курс в онлайн платформі Moodle:
http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=424

2. *Інформація про викладача (викладачів)*

ПІБ: Сич Юлія Іванівна
Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат педагогічних наук, в.о.доцента кафедри дошкільної та початкової освіти
Кафедра: дошкільної та початкової освіти
Робочій e-mail: julietsych@gmail.com
Години консультацій на кафедрі: четвер 15.00-17.00

3. *Опис та мета дисципліни*

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогічне краєзнавство» є ознайомлення студентів з теоретичними основами педагогічного краєзнавства як з одним із засобів професійної підготовки майбутніх вчителів, розширення і систематизація знань про особливості освіти певного регіону та визначення ролі педагогічного краєзнавства в освітньому процесі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Педагогічне краєзнавство» є особливості місцевого середовища, яке впливає на розвиток освітніх процесів, історія освіти і педагогічної думки, педагогічні цінності народу та передовий педагогічній досвід певного краю.

Передумови для вивчення дисципліни: оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення дисциплін «Педагогіка», «Історія та культура України», «Історія Бесарабії».

Міждисциплінарні зв'язки: проблематика курсу пов'язана з дисциплінами «Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень», «Дидактика та теорія виховання в початковій школі», «Екологія», «Педагогіка сімейного виховання».

4. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

Знати:

- зміст понять «краєзнавство», «педагогічне краєзнавство»; теоретичні засади та методи дослідження педагогічного краєзнавства;
- основні принципи, компоненти та засоби педагогічного краєзнавства;
- особливості освіти у конкретному регіоні (Одеському) та її окремих компонентів, об'єктів і явищ;
- основні типи навчально-виховних закладів та передовий педагогічний досвід рідного краю (Одещини);
- основні джерела та методи наукових досліджень в галузі педагогічного краєзнавства певного регіону; педагогічні цінності народу свого краю.

Вміти:

- вільно оперувати основними термінами і категоріальним апаратом дисципліни;
- застосовувати практичні навички роботи з основними джерелами краєзнавчих знань;
- застосовувати на практиці отримані знання з основ педагогічно-краєзнавчої діяльності вчителя та сприяти підвищенню своєї педагогічної культури;
- аналізувати основні ідеї, концепції педагогів певного регіону та застосовувати їх на практиці у освітньо-виховному процесі;
- застосовувати методику проведення екскурсій, дослідів і спостережень; навчитися фіксувати результати краєзнавчих спостережень для їх наступного використання в освітньо-виховному процесі як засобів навчання.

Комунікація: прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітньо-виховного процесу на засадах етики професійного спілкування; використовувати засоби вербальної і невербальної комунікації щодо підвищення рівня професійної культури майбутнього педагога.

Автономність та відповідальність: вчитися упродовж життя й удосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію; аналізувати соціально й особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів; створювати рівноправний і справедливий клімат освітнього середовища.

5. Структура дисципліни

<u>Для денної форми навчання</u>

Тема №1. Педагогічне краєзнавство як феномен у сучасній системі освіти

Перелік питань / завдань, що виноситься на обговорення / опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Зміст поняття «краєзнавство», його об'єкт та предмет. 2. Напрями та функції краєзнавства. 3. Сутність поняття «педагогічне краєзнавство», його об'єкт.	1. Дем'янчук Г. С. Українське краєзнавство: сторінки історії / Г. С. Дем'янчук, Б. Г. Дем'янчук, А. Г. Дем'янчук. К.: Просвіта, 2006. 296 с. 2. Матіяш В.В. Педагогічне краєзнавство: сутність, принципи, джерела // Педагогіка і психологія професійної освіти. 2003. №5. С. 111-120.

4. Предмет вивчення педагогічного краєзнавства. 5. Основні функції та завдання педагогічного краєзнавства.	3. Піскун С. А. Педагогічне краєзнавство в організації навчально-виховного процесу вищої школи // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія: педагогіка та психологія. 2007. Вип. 36. С. 123-126.
Семінарське заняття (2 год.): 1. Поняття «краєзнавство», його об'єкт та предмет. 2. Напрями та функції краєзнавства. 3. Сутність поняття «педагогічне краєзнавство», його об'єкт та предмет. 4. Основні функції педагогічного краєзнавства.	1. Побірченко Н.С. Педагогічне краєзнавство: теоретико-методологічний аспект // Педагогічна і психологічна наука в Україні / Збірка наукових праць у 5-ти томах. Т.1. 2003. С.79-87. 2. Функції та принципи педагогічного краєзнавства: матеріали Всеукраїнської практично-пізнавальної інтернет-конференції. Режим доступу: http://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/40-desyata-vseukrajinska-praktichno-piznavalna-internet-konferentsiya/147-funktsiji-ta-printsipi-pedagogichnogo-kreznavstva 3. Бондаренко Т. В. Стратегія педагогічного краєзнавства в умовах глобалізації суспільства / Т. В. Бондаренко // Педагогіка вищої школи у XXI столітті: сучасний стан і перспективи розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / за заг. ред. проф. Л. М. Голубенко, проф. О. С. Цокур. Одеса: ВМВ, 2010. Ч. І. С. 27-28.
Завдання для самостійної роботи: 1. Визначте місце краєзнавства в системі педагогічних наук. 2. Яку роль відіграє краєзнавство у формуванні наукового світогляду майбутнього вчителя? 3. Зробіть стислий конспект питань для обговорення з теми. 4. Законспектуйте визначення основних понять з теми: край, рідний край, краєзнавство, шкільне краєзнавство, педагогічне краєзнавство.	1. Піскун С. А. Педагогічне краєзнавство в організації навчально-виховного процесу вищої школи // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія: педагогіка та психологія. 2007. Вип. 36. С. 123-126 2. Функції та принципи педагогічного краєзнавства: матеріали Всеукраїнської практично-пізнавальної інтернет-конференції. Режим доступу: http://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/40-desyata-vseukrajinska-praktichno-piznavalna-internet-konferentsiya/147-funktsiji-ta-printsipi-pedagogichnogo-kreznavstva

Тема №2. Структурні компоненти та принципи педагогічного краєзнавства

Перелік питань / завдань, що виноситься на обговорення / опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Педагогічні цінності як основні джерела педагогічного краєзнавства. 2. Основні структурні	1. Кічук Н.В. Деякі питання формування готовності майбутніх учителів до проведення краєзнавчої роботи з учнями початкової школи // Гірська школа Українських Карпат. 2013. № 10. С. 239-241. Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua

компоненти педагогічного краєзнавства. 3. Вплив місцевих факторів на формування особистості. 4. Народно-педагогічний напрям краєзнавства. 5. Педагогічний досвід вчителів (професійний компонент). 6. Адміністративно-керівний компонент педагогічного краєзнавства. 7. Принципи педагогічного краєзнавства.	2. Бондаренко Т. В. Стратегія педагогічного краєзнавства в умовах глобалізації суспільства / Т. В. Бондаренко // Педагогіка вищої школи у XXI столітті: сучасний стан і перспективи розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / за заг. ред. проф. Л. М. Голубенко, проф. О. С. Цокур. Одеса: ВМВ, 2010. Ч. І. С. 27-28. 3. Матіяш В.В. Педагогічне краєзнавство: сутність, принципи, джерела // Педагогіка і психологія професійної освіти. 2003 №5. С. 111-120. 4. Семеновська Л.А. Підготовка майбутніх учителів до професійної діяльності засобами педагогічного краєзнавства // Дидаскал. 2006. № 4. С. 49-52.
Семінарське заняття (2 год.): 1. Педагогічні цінності як основні джерела педагогічного краєзнавства. 2. Основні структурні компоненти педагогічного краєзнавства. 3. Принципи педагогічного краєзнавства.	1. Побірченко Н.С. Педагогічне краєзнавство: теоретико-методологічний аспект // Педагогічна і психологічна наука в Україні / Збірка наукових праць у 5-ти томах. Т.1. 2003. С.79-87. 2. Функції та принципи педагогічного краєзнавства: матеріали Всеукраїнської практично-пізнавальної інтернет-конференції. Режим доступу: http://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/40-desyata-vseukrajinska-praktichno-piznavalna-internet-konferentsiya/147-funktsiji-ta-printsipi-pedagogichnogo-kreznavstva
Завдання для самостійної роботи: 1. Зробіть стислий конспект питань для обговорення з теми. 2. Скласти схему «Педагогічні погляди педагога та їх оцінка» (позитивна або негативна, зв'язок із сучасністю, причини успішності); або «Цікаві ідеї педагога з питань реалізації краєзнавчого принципу у навчанні та вихованні учнів».	1. Матіяш В.В. Педагогічне краєзнавство: сутність, принципи, джерела // Педагогіка і психологія професійної освіти. 2003 №5. С. 111-120. 2. Піскун С. А. Педагогічне краєзнавство в організації навчально-виховного процесу вищої школи // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія: педагогіка та психологія. 2007. Вип. 36. С. 123-126

Тема №3. Методи наукового дослідження педагогічного краєзнавства

Перелік питань / завдань, що виноситься на обговорення / опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Дослідження педагогічного краєзнавства: наукові підходи. 2. Джерела дослідження педагогічного краєзнавства. 3. Елементи дослідження у педагогічному краєзнавстві	1. Кічук Н.В. Деякі питання формування готовності майбутніх учителів до проведення краєзнавчої роботи з учнями початкової школи // Гірська школа Українських Карпат. 2013. № 10. С. 239-241. Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua 2. Бондаренко Т.В. Ціннісні орієнтації студентської молоді в процесі засвоєння краєзнавчих знань /

4. Емпіричні методи пізнання у педагогічному краєзнавстві. 5. Теоретичні методи пізнання у педагогічному краєзнавстві.	Т.В. Бондаренко // Педагогічні науки: збірник наукових праць. Херсон: Видавництво ХДУ, 2009. Вип. 54. С. 272–276. 3. Піскун С. А. Педагогічне краєзнавство в організації навчально-виховного процесу вищої школи // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія: педагогіка та психологія. 2007. Вип. 36. С. 123-126.
Семінарське заняття (2 год.): 1. Наукові підходи до дослідження педагогічного краєзнавства. 2. Джерела дослідження педагогічного краєзнавства. 3. Елементи дослідження у педагогічному краєзнавстві 4. Емпіричні методи пізнання у педагогічному краєзнавстві. 5. Теоретичні методи пізнання у педагогічному краєзнавстві.	1. Побірченко Н.С. Педагогічне краєзнавство: теоретико-методологічний аспект // Педагогічна і психологічна наука в Україні / Збірка наукових праць у 5-ти томах. Т.1. 2003. С.79-87. 2. Матіяш В.В. Джерела педагогічного краєзнавства як засобу підготовки майбутніх фахівців / Збірник статей учасників сьомої міжнародної практично-пізнавальної конференції «Наукова думка сучасності і майбутнього». 2016. Режим доступу: http://naukam.triada.in.ua/images/files/zbirnik7.pdf 3. Бондаренко Т. В. Стратегія педагогічного краєзнавства в умовах глобалізації суспільства / Т. В. Бондаренко // Педагогіка вищої школи у XXI столітті: сучасний стан і перспективи розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / за заг. ред. проф. Л. М. Голубенко, проф. О. С. Цокур. Одеса: ВМВ, 2010. Ч. І. С. 27-28.
Завдання для самостійної роботи: 1. Зробіть стислий конспект питань для обговорення з теми. 2. Дайте відповідь на наступні питання (письмово або у друкованому варіанті: - Як використовує вчитель метод наукового дослідження – спостереження? Визначте вимоги до нього. - Назвіть вимоги до експерименту як методу наукового дослідження у педагогічному краєзнавстві.	1. Матіяш В.В. Педагогічне краєзнавство: сутність, принципи, джерела // Педагогіка і психологія професійної освіти. 2003 №5. С. 111-120. 2. Піскун С. А. Педагогічне краєзнавство в організації навчально-виховного процесу вищої школи // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія: педагогіка та психологія. 2007. Вип. 36. С. 123-126.

Тема №4. Методи педагогічного краєзнавства

Перелік питань / завдань, що виноситься на обговорення / опрацювання	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція (2 год.): 1. Загальна характеристика методів педагогічного краєзнавства.	1. Бондаренко, Т. В. Соціальне виховання студентської молоді засобами педагогічного краєзнавства: монографія / Т. В. Бондаренко. Умань : ВПЦ «Візаві», 2015. 168 с.

2. Словесні методи до вивчення педагогічного краєзнавства. 3. Методи заохочення до вивчення педагогічного краєзнавства. 4. Методи організації досвіду моральної поведінки до вивчення педагогічного краєзнавства.	2. Матіяш В.В. Педагогічне краєзнавство: сутність, принципи, джерела // Педагогіка і психологія професійної освіти. 2003 №5. С. 111-120. 3. Піскун С.А. Педагогічне краєзнавство як феномен в сучасній системі освіти // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи: Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. К.: Міленіум, 2006. Випуск 17. С. 18-22. 4. Семеновська Л.А. Підготовка майбутніх учителів до професійної діяльності засобами педагогічного краєзнавства // Дидаскал. 2006. № 4. С. 49-52.
Семінарське заняття (2 год.): 1. Словесні методи до вивчення педагогічного краєзнавства. 2. Методи заохочення до вивчення педагогічного краєзнавства. 3. Методи організації досвіду моральної поведінки до вивчення педагогічного краєзнавства.	1. Побірченко Н.С. Педагогічне краєзнавство: теоретико-методологічний аспект // Педагогічна і психологічна наука в Україні / Збірка наукових праць у 5-ти томах. Т.1. 2003. С.79-87. 2. Педагогічне краєзнавство як засіб підготовки майбутніх вчителів початкових класів. Режим доступу: https://cyberleninka.ru/article/n/pedagogicheskoe-kraevedenie-kak-sredstvo-podgotovki-buduschih-uchiteley-nachalnyh-klassov.pdf 3. Матіяш В.В. Джерела педагогічного краєзнавства як засобу підготовки майбутніх фахівців / Збірник статей учасників сьомої міжнародної практично-пізнавальної конференції «Наукова думка сучасності і майбутнього». 2016. Режим доступу: http://naukam.triada.in.ua/images/files/zbirnik7.pdf
Завдання для самостійної роботи: 1. Поясніть особливості взаємодії методів виховання у формуванні духовних якостей особистості майбутнього вчителя у краєзнавчій роботі з учнями. 2. Зробити стислий конспект питань для обговорення з теми. 3. Розробити анкету для вчителів з метою збирання інформації щодо їх педагогічного досвіду.	1. Матіяш В.В. Педагогічне краєзнавство: сутність, принципи, джерела // Педагогіка і психологія професійної освіти. 2003 №5. С. 111-120. 2. Піскун С. А. Педагогічне краєзнавство в організації навчально-виховного процесу вищої школи // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія: педагогіка та психологія. 2007. Вип. 36. С. 123-126. 3. Бондаренко Т.В. Ціннісні орієнтації студентської молоді в процесі засвоєння краєзнавчих знань / Т.В. Бондаренко // Педагогічні науки: збірник наукових праць. Херсон: Видавництво ХДУ, 2009. Вип. 54. С. 272–276.

Тема №5. Педагогічні умови організації самостійної роботи у процесі вивчення педагогічного краєзнавства

Перелік питань / завдань, що виноситься на обговорення / опрацювання	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція (2 год.): 1. Управління самостійною	1. Матіяш В.В. Педагогічне краєзнавство: сутність, принципи, джерела // Педагогіка і психологія

роботою студентів у процесі вивчення педагогічного краєзнавства. 2. Підготовка майбутнього вчителя до керівництва краєзнавчою роботою учнів. 3. Організація пошуково-дослідної діяльності студентів з краєзнавчими матеріалами.	професійної освіти. 2003 №5. С. 111-120. 2. Піскун С. А. Педагогічне краєзнавство в організації навчально-виховного процесу вищої школи // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія: педагогіка та психологія. 2007. Вип. 36. С. 123-126. 3. Бондаренко, Т. В. Соціальне виховання студентської молоді засобами педагогічного краєзнавства: монографія / Т. В. Бондаренко. Умань : ВПЦ «Візаві», 2015. 168 с. 4. Семеновська Л.А. Підготовка майбутніх учителів до професійної діяльності засобами педагогічного краєзнавства // Дидаскал. 2006. № 4. С. 49-52.
Семінарське заняття (2 год.): 1. Управління самостійною роботою студентів у процесі вивчення педагогічного краєзнавства. 2. Підготовка майбутнього вчителя до керівництва краєзнавчою роботою учнів. 3. Організація пошуково-дослідної діяльності студентів з краєзнавчими матеріалами.	1. Побірченко Н.С. Педагогічне краєзнавство: теоретико-методологічний аспект // Педагогічна і психологічна наука в Україні / Збірка наукових праць у 5-ти томах. Т.1. 2003. С.79-87. 2. Педагогічне краєзнавство як засіб підготовки майбутніх вчителів початкових класів. Режим доступу: https://cyberleninka.ru/article/n/pedagogicheskoe-kraevedenie-kak-sredstvo-podgotovki-buduschih-uchiteley-nachalnyh-klassov.pdf 3. Матіяш В.В. Джерела педагогічного краєзнавства як засобу підготовки майбутніх фахівців / Збірник статей учасників сьомої міжнародної практично-пізнавальної конференції «Наукова думка сучасності і майбутнього». 2016. Режим доступу: http://naukam.triada.in.ua/images/files/zbirnik7.pdf
Завдання для самостійної роботи: 1. Зробіть порівняльний аналіз понять "управління", "керівництво". 2. Охарактеризуйте функціональні елементи управлінської діяльності вчителя у краєзнавчій роботі. 3. Зробити стислий конспект питань для обговорення з теми. 4. Написати анотацію, тези, есе, фабулу (на вибір): "Знання про рідний край – завдання громадянського виховання" або "Виховання громадянина на уроках "Я і Україна", "Історії України", "Української мови", "Української літератури".	1. Бондаренко Т.В. Ціннісні орієнтації студентської молоді в процесі засвоєння краєзнавчих знань / Т.В. Бондаренко // Педагогічні науки: збірник наукових праць. Херсон: Видавництво ХДУ, 2009. Вип. 54. С. 272–276. 2. Матіяш В.В. Джерела педагогічного краєзнавства як засобу підготовки майбутніх фахівців / Збірник статей учасників сьомої міжнародної практично-пізнавальної конференції «Наукова думка сучасності і майбутнього». 2016. Режим доступу: http://naukam.triada.in.ua/images/files/zbirnik7.pdf

Тема №6. Екскурсія як основна форма педагогічно-краєзнавчої роботи вчителя

Перелік питань / завдань, що виноситься на обговорення / опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Форми педагогічно-краєзнавчої роботи вчителя. 2. Екскурсія як основна форма організації навчання. 3. Характеристика етапів підготовки до екскурсії. 4. Проведення екскурсії. 5. Розповідь екскурсовода. 6. Використання прийомів у проведенні екскурсії. 7. Вимоги до екскурсовода.	1. Бабарицька В. Екскурсознавство і музеєзнавство: навч. посібник / В.К.Бабарицька, А.Я. Короткова, О.Ю. Малиновська. К. : Альтерпрес, 2007. 464 с. 2. Опорний конспект лекцій з дисциплін «Екскурсознавство», «Організація екскурсійних послуг» (для студентів спеціальності Менеджмент готельного курортного і туристського сервісу» і «Туризм») / ХНАМГ, Уклад.: М.М. Поколодна. Х.: ХНАМГ, 2007. 65 с. 3. Матіяш В.В. Педагогічне краєзнавство: сутність, принципи, джерела // Педагогіка і психологія професійної освіти. 2003 №5. С. 111-120.
Семінарське заняття (4 год.): 1. Екскурсія як основна форма організації навчання. 2. Характеристика етапів підготовки до екскурсії. 3. Проведення екскурсії. 4. Розповідь екскурсовода. 5. Використання прийомів у проведенні екскурсії. 6. Вимоги до екскурсовода.	1. Організація екскурсійної діяльності: конспект лекцій. / Н.А. Леоненко. Х.: НУЦЗУ, 2019. 167 с. 2. Бабарицька В. Екскурсознавство і музеєзнавство: навч. посібник / В.К.Бабарицька, А.Я. Короткова, О.Ю. Малиновська. К. : Альтерпрес, 2007. 464 с. 3. Опорний конспект лекцій з дисциплін «Екскурсознавство», «Організація екскурсійних послуг» (для студентів спеціальності Менеджмент готельного курортного і туристського сервісу» і «Туризм») / ХНАМГ, Уклад.: М.М. Поколодна. Х.: ХНАМГ, 2007. 65 с.
Завдання для самостійної роботи: 1. Зробити стислий конспект питань для обговорення з теми. 2. Розробити текст екскурсії за методичними рекомендаціями з підготовки до екскурсії.	1. Організація екскурсійної діяльності: конспект лекцій. / Н.А. Леоненко. Х.: НУЦЗУ, 2019. 167 с. 2. Піскун С. А. Педагогічне краєзнавство в організації навчально-виховного процесу вищої школи // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія: педагогіка та психологія. 2007. Вип. 36. С. 123-126

Тема №7. Музейна педагогіка

Перелік питань / завдань, що виноситься на обговорення / опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Музейна робота як невід'ємна частина педагогічно-краєзнавчої діяльності вчителя. 2. Поняття «музей». Класифікація музеїв. Функції музеїв. 3. Поняття «музейна педагогіка». Музейна	1. Музейна педагогіка в науковій освіті : збірник тез доповідей учасників II Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 26 листопада 2020 р. / за наук. ред. С. О. Довгого. Київ: Національний центр «Мала академія наук України», 2020. 310 с. 2. Лисенко Т.М. Музейна педагогіка та перспективи розвитку. URL: https://virtkafedra.ucoz.ua/elgurnal/pages/vyp9/lysenko.pdf 3. Удовиченко І. В. Музейна педагогіка: теорія і

педагогіка як наукова дисципліна, її функції. 4. Освіта у музеї. Детермінована модель музейної педагогіки. **5.** Класифікація форм музейної педагогіки. 6. Поняття методів і прийомів музейної педагогіки, їх класифікація.	практика: науково-методичний посібник / І.В.Удовиченко. К.:Логос, Національний музей історії України, 2017. 72 с. 4. Караманов О. Музейна педагогіка в навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи / О.В. Караманов // Освіта та педагогічна наука. №3 (152), 2012.
Семінарське заняття (4 год.): 1. Поняття «музей». Класифікація музеїв. Функції музеїв. 2. Зародження і розвиток музеїв. Музей XX ст. як засіб комунікації. 3. Поняття «музейна педагогіка». Музейна педагогіка як наукова дисципліна, її функції. 4. Освіта у музеї. Детермінована модель музейної педагогіки. **5.** Класифікація форм музейної педагогіки. 6. Поняття методів і прийомів музейної педагогіки, їх класифікація. 7. Музей та сучасні технології. Віртуальний музей.	1. Музейна педагогіка – проблеми, сьогодення, перспективи // Матеріали П'ятої науково-практичної конференції (28-29 вересня 2017 р.). – Режим доступу: http://ipood.com.ua/data/NAUKOVI_CENTRY/UNESCO/Publications/Museum_mater2017.pdf 2. Музейна педагогіка – синтез досвіду: Метод. мат. /Автори - упоряд.: Горовий А.В., Топилко О.В., Лучук Т.Є., Завадська О.А. К.: НВЦ «Пріоритети», 2012. 84 с. 3. Музейна педагогіка в науковій освіті : збірник тез доповідей учасників ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 26 листопада 2020 р. / за наук. ред. С. О. Довгого. Київ: Національний центр «Мала академія наук України», 2020. 310 с. 4. Музейна педагогіка – проблеми, сьогодення, перспективи. Мат. 2-ї наук.-практ.конф. (25-26 вересня 2014 р.)/ НКП ІКЗ. К., 2014. 104 с. 5. Музейна педагогіка – проблеми, сьогодення, перспективи. Мат. 3-ї наук.-практ.конф. (29 вересня 2015 р.)/ НКП ІКЗ. К., 2016. 64 с.
Завдання для самостійної роботи: 1. Зробити стислий конспект питань для обговорення з теми. 2. Підготовка та захист реферату на тему «Музей України» (музей студент обирає самостійно).	1. Маньковська Р.В. Музеї України в суспільно-історичних викликах XX - початку XXI століть. Львів: Простір М, 2016. С. 183-185. 2. Видання «Музеї України» (містить каталог музеїв України): http://www.museum-ukraine.org.ua 3. Сайт музейної спільноти України та журналу «Музейний простір»: http://prostir.museum.ua

Тема №8. Особливості розвитку освіти в конкретному регіоні (Одеській області) та її окремих компонентів

Перелік питань / завдань, що виноситься на обговорення / опрацювання	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція (4 год.): 1. Типи освітніх закладів в Одеській області. 2. Характеристика дошкільних навчальних закладів	1. Бондаренко, Т. В. Соціальне виховання студентської молоді засобами педагогічного краєзнавства: монографія / Т. В. Бондаренко. Умань : ВПЦ «Візаві», 2015. 168 с. 2. Петренко Л. Вплив регіонального оточення на

Одещини. 3. Особливості та характеристика загальноосвітніх навчальних закладів в Одеському регіоні. 4. Вищі навчальні заклади Одещини, особливості їх діяльності. 5. Огляд позашкільних закладів освіти.	якість навчально-виховного процесу / Л. Петренко // Рідна школа. 2001. №12. С. 27 - 29. 3. Піскун С.А. Педагогічне краєзнавство як феномен в сучасній системі освіти // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи: Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. К.: Міленіум, 2006. Випуск 17. С. 18-22.
Семінарське заняття (2 год.): 1. Основні типи освітніх закладів в Одеській області. 2. Огляд та характеристика дошкільних навчальних закладів Одещини. 3. Особливості та характеристика загальноосвітніх навчальних закладів в Одеському регіоні. 4. Вищі навчальні заклади Одещини, особливості їх діяльності. 5. Огляд позашкільних закладів освіти. 6. Характеристика діяльності шкіл, адміністрації та педагогів.	1. Інформаційна система управління освітою. Одеська область. Режим доступу: https://od.isuo.org/koatuu/schools-list/id/5100000000 2. Єдина державна електронна база з питань освіти. Реєстр суб'єктів освітньої діяльності. Режим доступу: https://registry.edbo.gov.ua/ 3. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2018. 160с. Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2018/12/12/11/20-11-2018rekviz.pdf
Завдання для самостійної роботи: 1. Зробити стислий конспект питань для обговорення з теми. 2. Підготовка доповіді щодо навчального закладу рідного краю (міста, селища, смт).	1. Петренко Л. Вплив регіонального оточення на якість навчально-виховного процесу / Л. Петренко // Рідна школа. 2001. №12. С. 27 - 29. 2. Інформаційна система управління освітою. Одеська область. Режим доступу: https://od.isuo.org/koatuu/schools-list/id/5100000000 3. Єдина державна електронна база з питань освіти. Реєстр суб'єктів освітньої діяльності. Режим доступу: https://registry.edbo.gov.ua/

Тема №9. Узагальнення та аналіз педагогічного досвіду рідного краю (Одещини)

Перелік питань / завдань, що виноситься на обговорення / опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Аналіз передового педагогічного досвіду краю. 2. Ідеї та концепції відомих педагогів Одещини. 3. Авторські школи Одещини.	1. Тронько П. Т. Українське краєзнавство в XX ст.: до 75-річчя Всеукраїнської спілки краєзнавців. К.: Ін-т історії України НАН України, 2002. 85 с. 2. Піскун С. А. Педагогічне краєзнавство в організації навчально-виховного процесу вищої школи // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія: педагогіка та психологія. 2007. Вип. 36. С. 123-126.

Семінарське заняття (2 год.): 1. Аналіз передового педагогічного досвіду краю. 2. Ідеї та концепції відомих педагогів Одещини. 3. Авторські школи Одещини.	1. Побірченко Н.С. Педагогічне краєзнавство: теоретико-методологічний аспект // Педагогічна і психологічна наука в Україні / Збірка наукових праць у 5-ти томах. Т.1. 2003. С.79-87. 2. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2018. 160с. Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2018/12/12/11/20-11-2018rekviz.pdf
Завдання для самостійної роботи: 1. Зробити стислий конспект питань для обговорення з теми. 2. Підготовка доповіді щодо аналізу передового педагогічного досвіду (аналіз досвіду конкретного педагога) рідного краю (міста, селища, смт).	1. Матіяш В.В. Педагогічне краєзнавство: сутність, принципи, джерела // Педагогіка і психологія професійної освіти. 2003 №5. С. 111-120. 2. Тронько П. Т. Українське краєзнавство в XX ст.: до 75-річчя Всеукраїнської спілки краєзнавців. К.: Ін-т історії України НАН України, 2002. 85 с.

Тема №10. Основні джерела та методи педагогічно-краєзнавчої діяльності вчителя, їх застосування в певному регіоні (Одеському)

Перелік питань / завдань, що виноситься на обговорення / опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Основні джерела та методи педагогічно-краєзнавчої діяльності вчителя. 2. Педагогічні цінності народу Одещини. 3. Народні виховні традиції, їх науково-практична та культурна цінність. 4. Місцевий фольклор як засіб виховання та передачі досвіду.	1. Печерська Е. Національне виховання школярів засобами українського фольклору / Е. Печерська // Рідна школа. 2009. №1. С. 23 - 28. 2. Матіяш В.В. Джерела педагогічного краєзнавства як засобу підготовки майбутніх фахівців / Збірник статей учасників сьомої міжнародної практично-пізнавальної конференції «Наукова думка сучасності і майбутнього». 2016. Режим доступу: http://naukam.triada.in.ua/images/files/zbirnik7.pdf 3. Піскун С. А. Педагогічне краєзнавство в організації навчально-виховного процесу вищої школи // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія: педагогіка та психологія. 2007. Вип. 36. С. 123-126.
Семінарське заняття (4 год.): 1. Характеристика основних джерел та методів педагогічно-краєзнавчої діяльності вчителя. 2. Педагогічні цінності народу Одещини. 3. Народні виховні традиції, їх науково-практична та	1. Побірченко Н.С. Педагогічне краєзнавство: теоретико-методологічний аспект // Педагогічна і психологічна наука в Україні / Збірка наукових праць у 5-ти томах. Т.1. 2003. С.79-87. 2. Ревнюк Н.І. Формування національної самосвідомості майбутніх учителів засобами педагогічного краєзнавства: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07 «Теорія і методика виховання» / Ревнюк Наталія Іванівна; Уман. держ. пед. ун-т

культурна цінність. 4. Місцевий фольклор як засіб виховання та передачі досвіду. 5. Самоосвітня педагогічно-краєзнавча діяльність учителя: своєрідність завдань і змісту.	ім. П. Тичини. Умань, 2011. 20 с. 3. Уривалкін О. Історичне краєзнавство. [Навч. посібник для студентів] / О. Уривалкін. Ніжин, 2002. 157 с.
Завдання для самостійної роботи: 1. Зробити стислий конспект питань для обговорення з теми. 2. Підготовка доповіді на тему «Народні виховні традиції рідного краю» або «Місцевий фольклор» (за вибором студента).	1. Печерська Е. Національне виховання школярів засобами українського фольклору / Е. Печерська // Рідна школа. 2009. №1. С. 23 - 28. 2. Ревнюк Н.І. Формування національної самосвідомості майбутніх учителів засобами педагогічного краєзнавства: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07 «Теорія і методика виховання» / Ревнюк Наталія Іванівна; Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. Умань, 2011. 20 с.

Для заочної форми навчання

Тема №1. Педагогічне краєзнавство як феномен у сучасній системі освіти

Перелік питань / завдань, що виноситься на обговорення / опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Зміст поняття «краєзнавство», його об'єкт та предмет. 2. Напрями та функції краєзнавства. 3. Сутність поняття «педагогічне краєзнавство», його об'єкт. 4. Предмет вивчення педагогічного краєзнавства. 5. Основні функції та завдання педагогічного краєзнавства.	1. Дем'янчук Г. С. Українське краєзнавство: сторінки історії / Г. С. Дем'янчук, Б. Г. Дем'янчук, А. Г. Дем'янчук. К.: Просвіта, 2006. 296 с. 2. Матіяш В.В. Педагогічне краєзнавство: сутність, принципи, джерела // Педагогіка і психологія професійної освіти. 2003. №5. С. 111-120. 3. Піскун С. А. Педагогічне краєзнавство в організації навчально-виховного процесу вищої школи // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія: педагогіка та психологія. 2007. Вип. 36. С. 123-126.
Семінарське заняття (2 год.): 1. Поняття «краєзнавство», його об'єкт та предмет. 2. Напрями та функції краєзнавства. 3. Сутність поняття «педагогічне краєзнавство», його об'єкт та предмет. 4. Основні функції педагогічного краєзнавства.	1. Побірченко Н.С. Педагогічне краєзнавство: теоретико-методологічний аспект // Педагогічна і психологічна наука в Україні / Збірка наукових праць у 5-ти томах. Т.1. 2003. С.79-87. 2. Функції та принципи педагогічного краєзнавства: матеріали Всеукраїнської практично-пізнавальної інтернет-конференції. Режим доступу: http://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/40-desyata-vseukrajinska-praktichno-piznavalna-internet-konferentsiya/147-funktsiji-ta-printsipi-pedagogichnogo-kreznavstva

	3. Бондаренко Т. В. Стратегія педагогічного краєзнавства в умовах глобалізації суспільства / Т. В. Бондаренко // Педагогіка вищої школи у XXI столітті: сучасний стан і перспективи розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / за заг. ред. проф. Л. М. Голубенко, проф. О. С. Цокур. Одеса: ВМВ, 2010. Ч. І. С. 27-28.
Завдання для самостійної роботи: 1. Визначте місце краєзнавства в системі педагогічних наук. 2. Яку роль відіграє краєзнавство у формуванні наукового світогляду майбутнього вчителя? 3. Зробіть стислий конспект питань для обговорення з теми. 4. Законспектуйте визначення основних понять з теми: край, рідний край, краєзнавство, шкільне краєзнавство, педагогічне краєзнавство.	1. Піскун С. А. Педагогічне краєзнавство в організації навчально-виховного процесу вищої школи // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія: педагогіка та психологія. 2007. Вип. 36. С. 123-126 2. Функції та принципи педагогічного краєзнавства: матеріали Всеукраїнської практично-пізнавальної інтернет-конференції. Режим доступу: http://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/40-desyata-vseukrajinska-praktichno-piznavalna-internet-konferentsiya/147-funktsiji-ta-printsipi-pedagogichnogo-kreznavstva

Тема №2. Структурні компоненти та принципи педагогічного краєзнавства

Перелік питань / завдань, що виноситься на обговорення / опрацювання	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Семінарське заняття (2 год.): 1. Педагогічні цінності як основні джерела педагогічного краєзнавства. 2. Основні структурні компоненти педагогічного краєзнавства. 3. Принципи педагогічного краєзнавства.	1. Побірченко Н.С. Педагогічне краєзнавство: теоретико-методологічний аспект // Педагогічна і психологічна наука в Україні / Збірка наукових праць у 5-ти томах. Т.1. 2003. С.79-87. 2. Функції та принципи педагогічного краєзнавства: матеріали Всеукраїнської практично-пізнавальної інтернет-конференції. Режим доступу: http://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/40-desyata-vseukrajinska-praktichno-piznavalna-internet-konferentsiya/147-funktsiji-ta-printsipi-pedagogichnogo-kreznavstva
Завдання для самостійної роботи: 1. Зробіть стислий конспект питань для обговорення з теми. 2. Скласти схему «Педагогічні погляди педагога та їх оцінка» (позитивна або	1. Матіяш В.В. Педагогічне краєзнавство: сутність, принципи, джерела // Педагогіка і психологія професійної освіти. 2003 №5. С. 111-120. 2. Піскун С. А. Педагогічне краєзнавство в організації навчально-виховного процесу вищої школи // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія: педагогіка та психологія. 2007. Вип. 36. С. 123-126

негативна, зв'язок із сучасністю, причини успішності); або «Цікаві ідеї педагога з питань реалізації краєзнавчого принципу у навчанні та вихованні учнів».	

Тема №3. Методи наукового дослідження педагогічного краєзнавства

Перелік питань / завдань, що виноситься на обговорення / опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Завдання для самостійної роботи: 1. Зробіть стислий конспект питань для обговорення з теми. 2. Дайте відповідь на наступні питання (письмово або у друкованому варіанті: - Як використовує вчитель метод наукового дослідження – спостереження? Визначте вимоги до нього. - Назвіть вимоги до експерименту як методу наукового дослідження у педагогічному краєзнавстві.	1. Матіяш В.В. Педагогічне краєзнавство: сутність, принципи, джерела // Педагогіка і психологія професійної освіти. 2003 №5. С. 111-120. 2. Піскун С. А. Педагогічне краєзнавство в організації навчально-виховного процесу вищої школи // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія: педагогіка та психологія. 2007. Вип. 36. С. 123-126.

Тема №4. Методи педагогічного краєзнавства

Перелік питань / завдань, що виноситься на обговорення / опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Загальна характеристика методів педагогічного краєзнавства. 2. Словесні методи до вивчення педагогічного краєзнавства. 3. Методи заохочення до вивчення педагогічного краєзнавства. 4. Методи організації досвіду моральної поведінки до вивчення педагогічного краєзнавства.	1. Бондаренко, Т. В. Соціальне виховання студентської молоді засобами педагогічного краєзнавства: монографія / Т. В. Бондаренко. Умань : ВПЦ «Візаві», 2015. 168 с. 2. Матіяш В.В. Педагогічне краєзнавство: сутність, принципи, джерела // Педагогіка і психологія професійної освіти. 2003 №5. С. 111-120. 3. Піскун С.А. Педагогічне краєзнавство як феномен в сучасній системі освіти // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи: Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. К.: Міленіум, 2006. Випуск 17. С. 18-22. 4. Семеновська Л.А. Підготовка майбутніх учителів до професійної діяльності засобами педагогічного краєзнавства // Дидаскал. 2006. № 4. С. 49-52.

Семінарське заняття (2 год.): 1. Словесні методи до вивчення педагогічного краєзнавства. 2. Методи заохочення до вивчення педагогічного краєзнавства. 3. Методи організації досвіду моральної поведінки до вивчення педагогічного краєзнавства.	1. Побірченко Н.С. Педагогічне краєзнавство: теоретико-методологічний аспект // Педагогічна і психологічна наука в Україні / Збірка наукових праць у 5-ти томах. Т.1. 2003. С.79-87. 2. Педагогічне краєзнавство як засіб підготовки майбутніх вчителів початкових класів. Режим доступу: https://cyberleninka.ru/article/n/pedagogicheskoe-kraevedenie-kak-sredstvo-podgotovki-buduschih-uchiteley-nachalnyh-klassov.pdf 3. Матіяш В.В. Джерела педагогічного краєзнавства як засобу підготовки майбутніх фахівців / Збірник статей учасників сьомої міжнародної практично-пізнавальної конференції «Наукова думка сучасності і майбутнього». 2016. Режим доступу: http://naukam.triada.in.ua/images/files/zbirnik7.pdf
Завдання для самостійної роботи: 1. Поясніть особливості взаємодії методів виховання у формуванні духовних якостей особистості майбутнього вчителя у краєзнавчій роботі з учнями. 2. Зробити стислий конспект питань для обговорення з теми. 3. Розробити анкету для вчителів з метою збирання інформації щодо їх педагогічного досвіду.	1. Матіяш В.В. Педагогічне краєзнавство: сутність, принципи, джерела // Педагогіка і психологія професійної освіти. 2003 №5. С. 111-120. 2. Піскун С. А. Педагогічне краєзнавство в організації навчально-виховного процесу вищої школи // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія: педагогіка та психологія. 2007. Вип. 36. С. 123-126. 3. Бондаренко Т.В. Ціннісні орієнтації студентської молоді в процесі засвоєння краєзнавчих знань / Т.В. Бондаренко // Педагогічні науки: збірник наукових праць. Херсон: Видавництво ХДУ, 2009. Вип. 54. С. 272–276.

Тема №5. Педагогічні умови організації самостійної роботи у процесі вивчення педагогічного краєзнавства

Перелік питань / завдань, що виноситься на обговорення / опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Завдання для самостійної роботи: 1. Зробіть порівняльний аналіз понять "управління", "керівництво". 2. Охарактеризуйте функціональні елементи управлінської діяльності вчителя у краєзнавчій роботі. 3. Зробити стислий конспект питань для обговорення з теми.	1. Бондаренко Т.В. Ціннісні орієнтації студентської молоді в процесі засвоєння краєзнавчих знань / Т.В. Бондаренко // Педагогічні науки: збірник наукових праць. Херсон: Видавництво ХДУ, 2009. Вип. 54. С. 272–276. 2. Матіяш В.В. Джерела педагогічного краєзнавства як засобу підготовки майбутніх фахівців / Збірник статей учасників сьомої міжнародної практично-пізнавальної конференції «Наукова думка сучасності і майбутнього». 2016. Режим доступу: http://naukam.triada.in.ua/images/files/zbirnik7.pdf

4. Написати анотацію, тези, есе, фабулу (на вибір): "Знання про рідний край – завдання громадянського виховання" або "Виховання громадянина на уроках "Я і Україна", "Історії України", "Української мови", "Української літератури".	

Тема №6. Екскурсія як основна форма педагогічно-краєзнавчої роботи вчителя

Перелік питань / завдань, що виноситься на обговорення / опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Семінарське заняття (2 год.): 1. Екскурсія як основна форма організації навчання. 2. Характеристика етапів підготовки до екскурсії. 3. Проведення екскурсії. 4. Розповідь екскурсовода. 5. Використання прийомів у проведенні екскурсії. 6. Вимоги до екскурсовода.	1. Організація екскурсійної діяльності: конспект лекцій. / Н.А. Леоненко. Х.: НУЦЗУ, 2019. 167 с. 2. Бабарицька В. Екскурсознавство і музеєзнавство: навч. посібник / В.К.Бабарицька, А.Я. Короткова, О.Ю. Малиновська. К. : Альтерпрес, 2007. 464 с. 3. Опорний конспект лекцій з дисциплін «Екскурсознавство», «Організація екскурсійних послуг» (для студентів спеціальності Менеджмент готельного курортного і туристського сервісу» і «Туризм») / ХНАМГ, Уклад.: М.М. Поколодна. Х.: ХНАМГ, 2007. 65 с.
Завдання для самостійної роботи: 1. Зробити стислий конспект питань для обговорення з теми. 2. Розробити текст екскурсії за методичними рекомендаціями з підготовки до екскурсії.	1. Організація екскурсійної діяльності: конспект лекцій. / Н.А. Леоненко. Х.: НУЦЗУ, 2019. 167 с. 2. Піскун С. А. Педагогічне краєзнавство в організації навчально-виховного процесу вищої школи // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія: педагогіка та психологія. 2007. Вип. 36. С. 123-126

Тема №7. Музейна педагогіка

Перелік питань / завдань, що виноситься на обговорення / опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Завдання для самостійної роботи: 1. Зробити стислий конспект питань для обговорення з теми. 2. Підготовка та захист реферату на тему «Музей України» (музей студент обирає самостійно).	1. Маньковська Р.В. Музеї України в суспільно-історичних викликах ХХ - початку ХХІ століть. Львів: Простір М, 2016. С. 183-185. 2. Видання «Музеї України» (містить каталог музеїв України): http://www.museum-ukraine.org.ua 3. Сайт музейної спільноти України та журналу «Музейний простір»: http://prostir.museum.ua

Тема №8. Особливості розвитку освіти в конкретному регіоні (Одеській області) та її окремих компонентів

Перелік питань / завдань, що виноситься на обговорення / опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Завдання для самостійної роботи: 1. Зробити стислий конспект питань для обговорення з теми. 2. Підготовка доповіді щодо навчального закладу рідного краю (міста, селища, смт).	1. Петренко Л. Вплив регіонального оточення на якість навчально-виховного процесу / Л. Петренко // Рідна школа. 2001. №12. С. 27 - 29. 2. Інформаційна система управління освітою. Одеська область. Режим доступу: https://od.isuo.org/koatuu/schools-list/id/5100000000 3. Єдина державна електронна база з питань освіти. Реєстр суб'єктів освітньої діяльності. Режим доступу: https://registry.edbo.gov.ua/

Тема №9. Узагальнення та аналіз педагогічного досвіду рідного краю (Одещини)

Перелік питань / завдань, що виноситься на обговорення / опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Завдання для самостійної роботи: 1. Зробити стислий конспект питань для обговорення з теми. 2. Підготовка доповіді щодо аналізу передового педагогічного досвіду (аналіз досвіду конкретного педагога) рідного краю (міста, селища, смт).	1. Матіяш В.В. Педагогічне краєзнавство: сутність, принципи, джерела // Педагогіка і психологія професійної освіти. 2003 №5. С. 111-120. 2. Тронько П. Т. Українське краєзнавство в XX ст.: до 75-річчя Всеукраїнської спілки краєзнавців. К.: Ін-т історії України НАН України, 2002. 85 с.

Тема №10. Основні джерела та методи педагогічно-краєзнавчої діяльності вчителя, їх застосування в певному регіоні (Одеському)

Перелік питань / завдань, що виноситься на обговорення / опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Завдання для самостійної роботи: 1. Зробити стислий конспект питань для обговорення з теми. 2. Підготовка доповіді на тему «Народні виховні традиції рідного краю» або «Місцевий фольклор» (за вибором студента).	1. Печерська Е. Національне виховання школярів засобами українського фольклору / Е. Печерська // Рідна школа. 2009. №1. С. 23 - 28. 2. Ревнюк Н.І. Формування національної самосвідомості майбутніх учителів засобами педагогічного краєзнавства: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07 «Теорія і методика виховання» / Ревнюк Наталія Іванівна; Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. Умань, 2011. 20 с.

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на лекційних і семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використував надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущене заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності в ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи чи іспиту є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Форми поточного контролю: усне опитування на семінарських заняттях, писемне тестування, виконання та захист ІНДЗ.

Форми проміжного контролю: виконання модульної контрольної роботи. Модульний контроль з дисципліни проводиться у письмовій формі. Кількість модульних контрольних робіт на дисципліну – 1.

Зразок модульної контрольної роботи:

1. Визначте сутність поняття «педагогічне краєзнавство» та розкрийте основні функції педагогічного краєзнаства.
2. Охарактеризуйте методи педагогічного краєзнавства.
3. Складіть анкету для учнів «Сформованість знань про Україну» або «Сформованість знань про рідний край» (на вибір).
4. Напишіть коротке есе з теми «Якби я був (-ла) президентом».

Форми підсумкового контролю: залік

8. Критерії оцінювання результатів навчання

8.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	**Оцінка за традиційною шкалою**
	залік
90-100	зараховано
89-70	
51-69	
26-50	не зараховано

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	**70 балів** (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,7	**30 балів** (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	**35 балів** (поточний контроль)	**16 балів** (проміжний контроль)

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю. Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях та результати самостійної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ».

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.

0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Розробка екскурсії	5
Підготовка доповіді	5
Підготовка та захист реферату	5
Виконання та захист медіа проекту – презентації з обраної теми	5

Критеріями оцінювання *розробки екскурсії* є педагогічна доцільність цієї екскурсії, її доступність для учнів як за змістом так і за формою проведення, відповідність віковій категорії учнів, вміння студентів систематизувати методичний матеріал, відібрати найцікавіші факти та прогнозувати позитивний вплив екскурсії на учнів.

Критеріями оцінювання *доповіді (реферату)* здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання та передбачає написання реферату на одну із запропонованих тем. Разом з тим у здобувач освіти може запропонувати свою тему у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Також за бажанням студент може написати декілька рефератів протягом семестру для підвищення загальної оцінки за курс.

Критеріями оцінювання *медіа проекту-презентації* є відповідність її змісту темі доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

Методичні поради для виконання науково-дослідного завдання (реферату)

Під час першого семінарського заняття студенти спільно з викладачем затверджують тему дослідження. Зміна теми, включаючи незначні уточнюючі поправки в предмет дослідження, можлива лише за умови погодження з викладачем.

Робота (реферат) повинна показати здатність студентів поглиблено аналізувати тему дослідження, працювати із джерелами (що включає у себе і пошук джерел), поряд із наведеними у логічній послідовності цитатами студенти мають показати і власний аргументований погляд на описувану проблему, дійти до самостійних висновків.

Автор роботи самостійно обирає структуру, при цьому її обов'язковими елементами повинні бути: титульний лист, зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки (за необхідністю). Обсяг роботи визначається автором, але не може бути меншим за 0,25 авт. аркуша (орієнтовно 10 000 знаків) без урахування титульної сторінки, сторінки опису використаних джерел і додатків.

Якщо в роботі вживається багато малозрозумілих скорочень і абревіатур, то варто дати їм пояснення на початку роботи. Відповідно, список таких скорочень (якщо вони мають місце) слід подавати одразу після Змісту. Вступ є важливою частиною роботи. Іноді буває досить лише перегорнути кілька сторінок вступу – і науковий рівень автора стає зрозумілим. Тому відповідному оформленню вступної частини слід приділити своєчасну й належну увагу.

У Вступі, зокрема, подається бачення актуальності, наукової та практичної значущості проблеми, формулюється мета і завдання роботи, характеризуються методи та методологія, дається огляд джерел і літератури (тобто ступеня розробленості проблеми), стисло обґрунтовується структура роботи. Фахівці радять – і з цим слід погодитися – не

писати одразу вступ, а починати з опрацювання змісту основної частини. Вже після того, як стає більш-менш зрозумілим, що саме складає цей зміст і що вдалось зробити взагалі, можна оформити Вступ. На початку досить задовільнитися чітким визначенням теми, мети, завдань і, відповідно – структури роботи. Таким чином, робота починається з Вступу, але пишеться він практично вже на завершальному етапі роботи.

Вимоги до оформлення:

матеріал слід підготувати у форматі MS Word, розмір сторінки А4 (всі поля – 2 см.), міжрядковий інтервал - 1,5, шрифт Times New Roman, 14 кегль;

абзацний відступ ставити автоматично 1,25 см. (Увага: не допускається створення абзаців за допомогою пробілів чи клавіші Tab);

текст вирівнюється по ширині;

у тексті слід розрізняти тире і дефіс. (Увага: не допускається їх взаємна заміна);

у статті слід використовувати лапки «». Використовуйте їх для цитат, назв творів тощо;

усі сторінки нумеруються (за винятком титульної, відповідно, наступна за титульною сторінкою буде мати номер 2);

посилання давати за зразком [2, с. 45], де 2 – позиція джерела у Списку використаних джерел, 45 – сторінка, з якої взята цитата.

Письмова робота здається за два тижні до початку залікової сесії на кафедру, а її копія у електронному вигляді – надсилається на електронну пошту, вказану викладачем. Відміткою про прийняття роботи до розгляду є віза викладача з датою на титульній сторінці (для письмового варіанту) або відповідь-підтвердження про отримання листа (для електронного варіанту).

Задля якісного виконання роботи студентам рекомендується звернутися до викладача за консультацією ще на етапі формування мети, завдань та структури роботи. Вчасне звернення до викладача і корекція роботи допоможе уникнути поспішної переробки роботи в умовах відсутності часу. Також консультація викладача допоможе студенту вирішити чи не основну проблему при підготовці науково-дослідного завдання – відсутність або обмеженість у доступі актуальних джерел з теми дослідження.

Тематика рефератів:

1. Основні форми педагогічно-краєзнавчої роботи вчителя (екскурсії, прогулянки, походи до музеїв, туристичні походи, експедиції тощо).
2. Екскурсія як важлива форма навчально-виховної роботи в школі.
3. Музейна робота як невід`ємна частина педагогічно-краєзнавчої діяльності вчителя.
4. Особливості розвитку освіти в конкретному регіоні (Одеській області) та її окремих компонентів
5. Основні типи навчально-виховних закладів в Одеській області.
6. Огляд та характеристика дошкільних навчальних закладів Одещини.
7. Особливості та характеристика загальноосвітніх навчальних закладів в Одеському регіоні.
8. Заклади вищої освіти Одещини, особливості їх діяльності.
9. Ізмаїльський державний гуманітарний університет, його історія та особливості роботи.
10. Огляд позашкільних закладів в Одеському регіоні.
11. Узагальнення та аналіз педагогічного досвіду рідного краю (Одещини)
12. Аналіз передового педагогічного досвіду краю.
13. Видатні педагоги Одеської області.
14. Ідеї та концепції відомих педагогів Одещини.
15. Авторські школи в Одеському регіоні.
16. Авторська школа М.П.Гузика м. Южного Одеської області.
17. Характеристика основних джерел та методів педагогічно-краєзнавчої діяльності вчителя в Одеському регіоні.

18. Педагогічні цінності народу Одещини.
19. Народні виховні традиції, їх науково-практична та культурна цінність.
20. Місцевий фольклор як засіб виховання та передачі досвіду.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Максимальна кількість балів за виконання модульної контрольної роботи – 30 балів, а мінімальний пороговий рівень за її виконання складає 16 балів. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка з дисципліни (залік) виставляється після її вивчення до початку екзаменаційної сесії за результатами поточного та проміжного контролю (відповідно вагові коефіцієнти **0,7** та **0,3**).

Залік отримує студент, який виконав усі види завдань, визначені у робочій програмі навчальної дисципліни й має достатню кількість балів за поточний контроль (не менше 35 балів) та проміжний контроль (не менше 16 балів).

Викладач _____ Сич Ю.І.
(підпис) *(ПІБ)*

Затверджено на засіданні кафедри дошкільної та початкової освіти
протокол № 6 від « 4 » січня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ Іванова Д.Г.
(підпис) *(ПІБ)*